

Devre : X
İçtima : 1

S. SAYISI : 307

Telsiz Kanununun 5 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ve Dahiliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/259)

T. C.

Başvekâlet

29 . IV . 1955

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 119, 1351

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

3222 sayılı Telsiz Kanununun 5 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 28 . IV . 1955 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesiyile birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

3222 sayılı Telsiz Kanunu manyetik cihazlarla ses, söz, resim, şekil ve saire naklini hükümet inhisarına tâbi tutmuş olmakla beraber muhtelif maddelerinde hava ve denizde nakil vasıtalarında verici telsiz tesisatı kullanılmasına ruhsat verilmesini mümkün kılmaktadır. Mezkûr kanun, karada verici telsiz tesisatı için hususi şahıs ve müesseselere ruhsat verilmemesini derpiş etmiş, fakat resmî müesseselerde bu nevi tesisat vücuda getirilmesi için lüzumu halinde İcra Vekilleri Heyeti kararı ile ruhsat verilmesini imkân dâhiline sokmuştur.

Memleketin yüksek menfaatleriyle alâkalı hususlarda yayınlarda bulunmak ve bu yayınları pek uzak yerlere kadar işittirebilmek için 1 000 kilovat veya daha fazla takatte telsiz verici tesisatı kurulması gerekmektedir. Bu maksatla ve bu konuda telsiz verici tesisatı kurabilmek için yerli ve yabancı hususi hukuk hükmi şahıslarının teşebbüs ve alâkalarından faydalanılabileceği anlaşılmıştır. Bu faydanın istihsalı ancak mezkûr kanunun beşinci maddesiyle İcra Vekilleri Heyetine verilmiş olan salâhiyetin hudut ve şumulünü tevsi suretiyle mümkün olabilecektir. İlişik olarak takdim edilen kanun lâyihası bu maksatla hazırlanmıştır. Hedefi munhasıran memleketin âli menfaatleriyle alâkalı hususlarda hükümetin yerli ve yabancı hususi hukuk hükmi şahıslarıyla iş birliği yapabilmesini sağlamaktır. İcra Vekilleri Heyetinin icap ve lüzuma göre bu nevi hususi hukuk hükmi şahıslarına ruhsat verebilmesi, her hal ve kârda neşriyatın hükümet kontrolü altında bulunmadığına ve mukavele akdi esnasında mütalâa olunacak şartların kabulüne vabeste olacaktır. 1 000 kilovat veya daha yüksek takatteki tesisatın on seneyi geçmiyecek muayyen bir müddet sonunda bilcümle teferruatıyla birlikte işler bir halde hükümete bedelsiz olarak terki de ruhsatın esas şartlarından biri olarak düşünölmüştür. Yerli veya yabancı hususi hukuk hükmi şahıslarının vücuda getirecekleri tesisat memleket menfaatleriyle alâkalı mahiyette olacağına ve bir müddet sonra hükümete bedelsiz olarak terk ve devredileceğine göre bu tesisatın kurulması ve işletilmesiyle alâkalı olarak hariçten getirilecek malzeme, eşya, akar yakıt ve sairinin ithal esnasında alınması gereken bilcümle vergi, resim ve harelardan lüzumu halinde müstesna tutulabilmesi için de İcra Vekilleri Heyetine yetki verilmesi ve diğer hususlarda kolaylıklar gösterilmesi tabii telâkki edilmiştir.

Bu suretle hem memleketin âli ve siyasi menfaatleriyle alâkalı hususlarda en uzak yerlere iştirilebilecek surette yabancı dillerle neşriyat yapılması sağlanmış, hem de muayyen bir müddetin sonunda memleket içinde dahi kullanılabilecek muazzam ve mükemmel tesisat bedelsiz olarak temin edilmiş olacaktır.

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye Encümeni

Esas No : 1/259

Karar No : 40

6 . V . 1955

Yüksek Reisliğe

3222 sayılı Telsiz Kanununun 5 nci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun lâiyhası, Devlet Vekilinin iştirakiyle encümenimizde görüşüldü.

Uzun ve etraflı müzakereler neticesinde; Hükümetin mucip sebepler lâiyhasında tafsilen izah edilen hususlar encümenimizce de yerinde görüşmüş ve hükümet metni aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Dahiliye En. Reisi

Edirne

R. Nasuhioğlu

Kâtip

Kocaeli

S. Yalım

Çanakkale

S. Karanakçı

Bu Mazbata Muharriri

Samsun

E. Anıt

Amasya

M. Zeren

Çoruh

Hariciye Encümenince
tetkiki lâzımdır, kanaatin-
deyim

Z. Ural

Çorum

B. Koldaş

Kastamonu

S. Çağlar

Kırşehir

Söz hakkım mahfuzdur.

T. Taşer

Kütahya

N. H. Pepeyi

Samsun

M. Özkefeli

Trabzon

P. Sanaç

Yozgad

Ö. L. Erzurumluoğlu

Denizli

A. H. Sancar

Kastamonu

M. Kuşakçioğlu

Konya

M. Keskin

Muğla

Y. Başer

Sivas

E. Damalı

İmzada bulunamadı

Uşak

Y. Aysal

İzmir

Muhalfim

P. Arat

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No : 1/259
Karar No : 113

14 . V . 1955

Yüksek Reisliğe

3222 sayılı Telsiz Kanununun 5 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 29 . IV . 1955 tarihli ve 71-119/1351 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâiyhası Dahiliye Encümeni mazbatası ile birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla Devlet Vekili Mükerrerem Sarol ve Basın - Yayın ve Turizm Umum Müdürü hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâiyhası, yerli ve yabancı hususi ve hükmi şahıslara memleketin yüksek menfaatleriyle alâkalı yayın yapmak üzere karada verici telsiz tesisatı vücuda getirmek için 3222 sayılı Telsiz Kanununun beşinci maddesinin tadili suretiyle ruhsat verilmesini istihdaf etmektedir.

Lâiyhayı bidayeten tetkik eden Dahiliye Encümeni hükümetin teklifini ekseriyetle aynen kabul etmiştir.

Encümenimizde cereyan eden müzakerelerden ve bu hususta hükümetin verdiği mütemmim izahattan sonra hükümet esbabı mucibesinde ileri sürülen mütalâalar memleket menfaati bakımından muvafık görülerek maddelerin görüşülmesine geçilmiş ve lâiyhanın birinci maddesiyle 3222 sayılı Telsiz Kanununun 5 nci maddesi olarak tadilen teklif edilen metin iki maddeye ayrılmak suretiyle kabul edilmiştir.

İkinci maddesi üçüncü madde olarak yine

şeklen değiştirilerek, üçüncü maddesi de dördüncü madde olarak hükümetin teklifi veçhile aynen kabul olunan kanun lâiyhası Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reisvekili	Mazbata M.
Rize	Balıkesir	İstanbul
<i>İ. Akçal</i>	<i>H. İmre</i>	<i>H. Hüsmen</i>
Kâtip		
Siird	Afyon K.	Afyon K.
<i>B. Erden</i>	<i>A. Demirer</i>	<i>M. Â. Ülgen</i>
Ankara	Antalya	Aydın
<i>Ş. K. Mengü</i>	<i>K. Akmanlar</i>	<i>Z. Uray</i>
Balıkesir	Balıkesir	Çankırı
<i>M. H. Timurtaş</i>	<i>S. Yırcalı</i>	<i>T. Uygur</i>
Çoruh	Diyarbakır	Diyarbakır
<i>Y. Gümüsel</i>	<i>Y. Azizoğlu</i>	<i>İ. H. Tığrel</i>
Eskişehir	Giresun	İzmir
<i>M. Başkurt</i>	<i>M. Şener</i>	<i>B. Bilgin</i>
Konya	Niğde	Ordu
<i>M. Bağrıaçık</i>	<i>H. A. Göktürk</i>	<i>E. Aksoy</i>
Rize	Seyhan	Sinob
<i>H. Agun</i>	<i>S. Barı</i>	<i>N. Sertoğlu</i>
Sinob	Sivas	Trabzon
<i>S. Somuncuoğlu</i>	<i>A. Özel</i>	<i>S. F. Kalaycıoğlu</i>
Urfa	Yozgad	Zonguldak
<i>F. Ergin</i>	<i>D. Akbel</i>	<i>S. Ataman</i>
	Zonguldak	
	<i>H. Balık</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

3222 sayılı Telsiz Kanununun 5 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 3222 sayılı Telsiz Kanununun beşinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 5. — Karada umumiyetle verici telsiz tesisatı vücuda getirmek için hususi şahıslara ve müesseselere ruhsat verilemez. Ancak lüzumu halinde resmî müesseselerde bu nevi tesisat vücuda getirilmesine İcra Vekilleri Heyeti kararıyla ruhsat verilebileceği gibi kurulması, işletilmesi ve neşriyatı tamamen hükümetin murakabe ve kontrolü altında bulunmak, takati bin kilovattan aşağı olmamak, neşriyatı karşılığında her ne suretle olursa olsun bir ücret alınmamak ve hükümetle akdedilecek mukavelede tâyin edilecek ve en çok on yılı geçmiyecek olan bir müddetin sonunda tesisat sahasına dâhil arazi ve arsalar, tesisat ve bunların bütün teferruat ve mütemmim cüzüleri tamamen ve parasız olarak devlete terk edilmek kayıt ve şartlarıyla yerli ve yabancı hususi hukuk hükmi şahıslarına da bu nevi tesisat vücuda getirmek ve işletmek için İcra Vekilleri Heyeti kararıyla ruhsat verilebilir. Tesisatın kurulması, işletilmesi ve neşriyatı mevzuunda hükümetin haiz olacağı murakabe ve kontrol salâhiyet ve haklarının hudut ve şümulü ve bunların müeyyideleri akdedilecek mukavelede tâyin ve tesbit olunur. Bu mukavelelerin tatbikinden doğacak ihtilâflar Devlet Şûrasında rüyet ve hallolunur.

Kendisine bu madde mucibince tesisat kurmak ve işletmek ruhsatı verilen hükmi şahısların bu tesisatı kurmak ve işletmek için lüzumlu olup yabancı memleketlerden ithal edecekleri her türlü cihaz, malzeme, eşya ve akaryakıt memlekete ithali dolayısıyla alınan bütün vergi, resim ve harclardan İcra Vekilleri Heyeti kararıyla istisna edilebilir.

Tesisatın kurulacağı arazi icabında Hazineye ait yerlerde parasız olarak temin ve temlik olunabileceği gibi bedeli hükmi şahıs tarafından ödenmek üzere Hükümetçe istimplâki yolu ile de temin olunabilir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

3222 sayılı Telsiz Kanununun 5 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 3222 sayılı Telsiz Kanununun beşinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 5. — Karada umumiyetle verici telsiz tesisatı vücuda getirmek için hususi şahıslara ve müesseselere ruhsat verilemez.

Ancak :

- a) Lüzumu halinde resmî müesseselere,
- b) Kurulması, işletilmesi ve neşriyatı tamamen hükümetin murakabe ve kontrolü altında bulunmak, takati bin kilovattan aşağı olmamak, neşriyatı karşılığında her ne suretle olursa olsun bir ücret alınmamak ve hükümetle akdedilecek mukavelede tâyin edilecek ve en çok on yılı geçmiyecek olan bir müddetin sonunda tesisat sahasına dâhil bütün arazi ve arsalar, tesisatı ve bunların her türlü teferruatı ile mütemmim cüzüleri tamamen ve bedelsiz olarak Devlete terk edilmek kayıt ve şartlarıyla yerli ve yabancı hususi hukuk hükmi şahıslarına,

Bu nevi tesisat vücuda getirmek ve işletmek için İcra Vekilleri Heyeti kararıyla ruhsat verilebilir.

MADDE 2. — Bu kanunun 3222 sayılı Kanunun birinci maddesi ile değiştirilen 5 nci maddesinin (b) fıkrasında gösterilenlere ruhsat verilmesi halinde tesisatın kurulması, işletilmesi ve neşriyatı mevzuunda hükümetin haiz olduğu murakabe ve kontrol hak ve salâhiyetleri ve bunların müeyyideleri kendileriyle akdedilecek mukavelelerde tâyin ve tesbit olunur. Bu mukavelelerin tatbikinden doğacak ihtilâfların hal mercii devlet anasıdır.

Kendilerine bu fıkra mucibince tesisat kurmak ve işletmek ruhsatı verilen hükmi şahısların bu tesisatı kurmak ve işletmek için lüzumlu olup yabancı memleketlerden ithal edecekleri her türlü cihaz, malzeme, eşya ve akaryakıt, memlekete ithallerinde alınacak bütün vergi, resim ve harclardan İcra Vekilleri Heyeti kararıyla istisna edilebilir.

Tesisatın kurulacağı arazi icabında Hazineye ait yerlerde parasız olarak temin ve temlik olunabileceği gibi, bedeli hükmi şahıs tarafın-

Hü.

B. E.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-
riyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini ic-
raya İcra Vekileri Heyeti memurdur.

28 . IV . 1955

Başvekil ve	Devlet Vekili
Hariciye V. V.	Başvekil Yardımcısı
<i>A. Menderes</i>	
Devlet Vekili	Devlet Vekili
<i>M. Saral</i>	<i>F. Köprülü</i>
Adliye Vekili	Millî Müdafaa Vekili
<i>O. Ş. Çiçekdağ</i>	
Dahiliye Vekili	Hariciye Vekili
<i>N. Gedik</i>	
Maliye Vekili	Maarif Vekili
<i>H. Polatkan</i>	<i>C. Yardımcı</i>
Nafia Vekili	İktisat ve Ticaret Vekili
<i>K. Zeytinoğlu</i>	<i>S. Yırcak</i>
Sah. ve İç. Mv. Vekili	G. ve İnhisarlar Vekili
<i>Dr. B. Uz</i>	<i>E. Kalafat</i>
Ziraat Vekili	Münakalât Vekili
<i>N. Ökmen</i>	<i>M. Çavuşoğlu</i>
Çalışma Vekili	İşletmeler Vekili
<i>H. Erkmen</i>	<i>S. Ağaoğlu</i>

dan ödenmek üzere, hükümetçe istimlâki yolu
ile de temin olunabilir.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinden
itibaren mer'idir.

MADDE 4. — Hükümetin 3 ncü maddesi 4
ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.